

הבנת התורה זה רק עם הקב"ה!

הזכרנו בשבוע שעבר, שכשהיינו בחוץ לארץ במסע לקבר החפץ חיים, הגאון ר' ניסן קפלן (ראש ישיבת דעת אהרן) העלה שאלה לפני הדיינים שהיו שם: מה הדין אם אדם לוח מחבירו סך מאה שקל, וכעבור תקופה קצרה המלוה נעלם והלוה לא יכל להחזיר לו. יום אחד המלוה מופיע, ואומר באיתי לזמן קצר ומיד לאחמ"כ אני הולך ואני לא רוצה שיידעו איפה אני נמצא, אומר לו הלוה אני רוצה לשלם לך, הוא מביא לו שטר של מאתיים שקל, ולמלוה אין עודף. האם הלווה חייב ליתן לו את השטר של המאתיים או לא?

כך הוא שאל את הדיינים (דיינים חשובים מאד) והם הסתפקו בדין. אך א' הדיינים (שהוא ת"ח גדול וחיבר הרבה ספרים) אמר, כעת אתה שואל אותי בשכל שלי - אני לא יודע, אבל אם זה היה בא לפני לדין תורה - הייתי יודע לענות על זה. ולמה? כי אלוקים ניצב בעדת קל.

ובספר הנפלא של הגי"ר חיים קמיל מביא שהגר"י הוטנר בצעירותו בא להגר"ח"ע והקשה לו כמה קושיות על דברי הבה"ל בהלכות ק"ש (והבא בספרו תורת הנזיר פ"א ה"ח) וא"ל שילך לח"ח עצמו, והתעמק בזה הח"ח מאד, ולאחמ"כ אמר לו כעת אני לא יודע מה להשיב, אבל כשלמדתי את הסוגיא ופסקתי את ההלכה הזו, הרבה הייתי חוכך בדעתי בזה, וחזר להגר"ח"ע וא"ל אם כן כבר הורה זקן.

דהיינו בשעה שפסק היה את האלוקים נצב בעדת קל, ואז ידע להשיב ע"ז בבירור, אכן כעת בדעת אנושי כשהוא לא בענין קשה לו לישוב, אך ההלכה נשארת וכבר הורה זקן.

ומביא מה שכתב ה'בית הלוי' בפרשת השבוע. מאד מעניין: הוא מביא מדרש, (ילקוט תרומה, שס"ד) "איתא במדרש, תורה שלי ומשפט שלי, נטלתם אותם קחו אותי עמהם". והכוונה, דעל הני שני דברים אי אפשר לעמוד על אמיתותן רק בעזר ה'. ומשום הכי אמרו כל היושב ושונה הקב"ה שונה כנגדו, דבלאו הכי אי אפשר לאדם לעמוד על סוד הדברים. רק הקדוש ברוך הוא כביכול יושב ומלמדו. וכמו שאמר הכתוב ואשים דברי בפיך. וכמו שאמר הכתוב כי ה' יתן חכמה, מפיו דעת ותבונה.

וכן המשפט אי אפשר לעמוד על עומקו, וגם משום חשש דין מרומה, רק בעזר ה'! וכמו שהתפלל שלמה המלך ע"ה ונתת לעבדך לב שומע לשפוט את עמך, להבין בין טוב לרע, כי מי יוכל לשפוט את עמך הכבד הזה. ועל זה אמר הכתוב (תהלים פב, א) "אלוקים נצב בעדת קל".

וזהו שאמרו במדרש התורה שלי והמשפט שלי כי רק אני יודע אותם! אין כזה דבר לדעת את התורה בלי הבורא עולם! כי רק אני יודע אותם ואתם נטלתם אותם, קחו אותי עמהם כדי שאלמד אתכם לעמוד על עומקם".

יש פה יסוד חדש שהבית הלוי מלמד אותנו: יסוד נפלא! אין כזה מושג שאדם יחשוב, אני יבין את התורה בשכל שלי. אין כזה דבר. כל מה שאני מבין תורה, ומה שאני מבין משפט לדון אותה, זה רק בגלל שהקב"ה יושב ושונה כנגדי. ואלוקים נצב בעדת קל, זה כח מיוחד שהקב"ה נותן לי להבין, ולדעת איך לפסוק. הכל כי הקב"ה נמצא איתי.

[ולגופה של השאלה, אני אמרתי מסברא שהוא ודאי חייב לשלם, הרי עבד לוח לאיש מלוה, ואתה חייב לפרוע את הכסף, ופריעת בעל חוב מצוה... אם אין לך לפרוט - זה הפסד שלך... אך כששאלתי את הגר"י סילמן שליט"א אמר שמסתבר שהוא פטור].

כשלמדנו קידושין בישיבה, היה בדף ו' או ז' רשב"א מאד קשה בסברא. והיה קשה לנו להבין את דבריו. ובדיוק הזדמן לישיבה, הדוד הגי"ר אליהו מישקובסקי זצ"ל (שבא לבקר את אמו שגרה מול הישיבה) ושאלתי אותו מה הפשט ברשב"א. אז הוא שלח אותי לשיעורי דעת' (שיחות מוסר להגר"י"ל בלוד, מטלז), והגבתי בפליאה, אני שואל שאלה בלימוד, מה הקשר לשיחות מוסר...? אמר לי הדוד, תשמע מה שאומרים לך...!

פתחתי, וראיתי שהוא מביא את זה... הוא מאריך שם שדעת תורה זה לא 'שכל אנושי'. ואחת הראיות שהוא מביא, זה מהרשב"א הזה. אתה יכול להבין את הרשב"א הזה?... לא. והרי ודאי שהרשב"א צודק! אז אתה רואה שדעת תורה היא הרבה יותר מרוממת מהשכל שלך, ואי אפשר להבין לבד.

וזה מה שכותב הבית הלוי, להבין את התורה ולהבין את המשפט - זה רק עם בורא עולם! לא שייך אחרת...!
לא עשה כן לכל גוי

וכן יש במדרש רבה (שמות ל, יב), כשעקילס הגר הלך להתגייר, הוא בא לדודו אדריינוס המלך ואמר לו רוצה אני להתגייר ולהעשות ישראל, אמר לו לאומה זו אתה מבקש, כמה בזיתי אותה כמה הרגתי אותה לירודה שבאומות אתה מבקש להתערב מה ראית בהם שאתה רוצה להתגייר?! אמר לו, אפילו הקטן שבהם יודע היאך ברא הקב"ה את העולם, מה נברא ביום ראשון מה נברא ביום ב', כמה יש משנברא העולם, ועל מה העולם עומד, ותורתן אמת. אמר לו אם כן תלמד את התורה שלהם, ואל תמול. אמר לו אפילו חכם שבמלכותך וזקן בן מאה אינו יכול ללמוד תורתן אם אינו מל, שכן כתוב (תהלים קמז, יט - כ) מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל. לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום.

הפשט הפשוט תורה בלי הבורא עולם - לא הולך. ובורא עולם - לא מגיע לגוי. דבר פשוט. שכל זה לא תורה, ותורה זה לא שכל. סיפר הרב יונה מרצבך (שלמד פה בישיבה) בן של הגי"ר משה (מג"ש בקול תורה) שגדל אצלם בבית גוי שחשקה נפשו להתגייר. הוא בא למרן פוסק הדור ר' ניסים קרליץ זצ"ל, אמר לו ר' ניסים, תלמד את כל ההלכות בישיבה בקריית מלאכי, ותבא עוד חודשיים, אם נראה שאתה יודע את כל הדינים וההלכות - נגייר אותך!

הוא בא כעבור חודשיים, ר' ניסים בוחן אותו, ורואה שהוא לא יודע... אמר לו ר' ניסים, לך לעוד חודשיים. אמר לו הגוי: כבוד הרב! אם היו אומרים לרב שאני לא כשרוני, מובן... אולי חודשיים נוספים יעזרו לי. או לחילופין, היו אומרים לרב שלא למדתי כ"כ בהתמדה, אני מבין, צריך להתחיל ללמוד. אבל אני למדתי בהתמדה רבה, ואני גם כשרוני, הרב יכול לשאול את כולם... אז למה לא הבנת? כי יש לי מח סתום של גוי, אז מה יועילו עוד חודשיים? שאני אשאר עם מח סתום של גוי?!... שהרב גייר אותי, יהיה לי מח של יהודי, ואז אני יוכל להבין.

ר' ניסים קיבל את הדברים, וגייר אותו. ובאמת אח"כ הוא למד בישיבת סלבודקא והוא מסר את השיעור בהלכה שנוהגים לומר בשעת האוכל! וכיום הוא תלמיד חכם גדול. לא עשה כן לכל גוי. תורה זה עם הקדוש ברוך הוא. משפט זה עם הקדוש ברוך הוא. אין... אדם בשכל רגיל - לא יכול להבין תורה, זה הכל.

ולכן כתוב בנפש החיים (שער ד') **שכל אדם יחשוב קצת לפני הלימוד על יראת ה'. ולמה? כי בלי יראת ה', אתה הולך ללמוד**

בשכל שלך, וכך לא תגיע לכלום. להגיע לשכל של תורה אמיתי ולהבין תורה - זה רק עם יראת שמים ועם הבורא עולם. קודשא בריך הוא ואורייתא וישראל - חד הוא.

אלו ואלו דברי אלוקים חיים

ידועה הגמרא בעירובין (יג, ב) שאומרת על דברי בית שמאי ובית הלל - אלו ואלו דברי אלוקים חיים.

זה כל כך פשוט ואמיתי... הרי אם אני אומר שהחכם עצמו לא יודע, אלא הקב"ה נתן לו שכל לומר סברות ולפסוק הלכות, אז אם לפלוני הקב"ה נתן שכל כזה, ולאמוני הקב"ה נתן שכל אחר, אז זה לא דברי אלוקים חיים?!... יש בתורה מקום לכאן ולכאן, אנחנו לא יודעים את נפלאות התורה הקדוש, זה שכל אלוקי. אם יש למשל ש"ך וט"ז שחולקים, לא זה טועה ולא זה טועה, לשניהם יש מקום! וכפטיש יפוצץ סלע. ואמנם כיצד יתכן דבר זה, כבר הביא הריטב"א שם להקשות בשם רבני צרפת ועיי"ש מה שתיירץ בדרך האמת.

כתוב במדרש בויקרא רבה (כב, א), שכל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש לפני רבו נאמר למשה מסיני. (ועיין עוד ירושלמי פאה ב, ד) אז משה כבר קיבל מסיני לא רק את ההלכות... אלא גם את מה שראובן יגיד, ושמעון יגיד, ואת ר' ברוך בער, ואת השערי יושר, רק צריך להיות תלמיד ותיק... אך הם לא מחדשים, כבר נאמר למשה מסיני איך כל אחד יאמר.

הגמרא בגיטין (ו, ב) מספרת שנחלקו רבי אביתר ור' יונתן לגבי פילגש בגבעה האם זבוב מצא לה, או נימא מצא לה. אשכחיה רבי אביתר לאליהו הנביא ושאל אותו, מה הקדוש ברוך הוא עושה כעת? א"ל הוא עוסק בפילגש בגבעה. ומה הוא אומר? התעניין ר' אביתר. אמר לו, אביתר בני - כך הוא אומר, ויונתן בני - כך הוא אומר. אמר לו וכי יש ספיקות לפני הקב"ה ח"ו?! אמר לו אלו ואלו דברי אלוקים חיים הן.

הקב"ה נתן לאביתר לומר ככה, וליונתן לומר אחרת, וזו הגמרא של הקדוש ברוך הוא!!! כי באמת יש שני צדדים, לכאן ולכאן. והקב"ה נתן שכל אחד יאמר את סברתו, ואלו ואלו דברי אלוקים חיים!

בנפש החיים בשער ד' הוא כותב שרואים עוד מפה, שבשמים לומדים את מה שלומדים פה בארץ, אם פה לומדים כעת כתובות, אז בשמים גם לומדים כעת כתובות.

חז"ל אומרים כי ה' יתן חכמה, מפיו דעת ותבונה. משל למה הדבר דומה? למלך שהאכיל את בנו הקטן, והגיש לפניו לחם. אמר לו, אבא! לא את זה אני רוצה... אני רוצה מהפה שלך... מה שהתחלת לאכול - תן לי, ונתן לו.

הפשט הפשוט הוא, כפשוטו. מפיו דעת ותבונה. זה לא שהקב"ה נתן לי תורה והשאיר אותי להסתדר עם זה לבד... לא. אלא הקדוש ברוך הוא איתי! הקב"ה מלווה אותנו, ורק על ידי זה אני יכול להבין את התורה הקדושה. אחרת - לא שייך. תורה זה רק עם בורא עולם. קודשא בריך הוא ואורייתא וישראל חד הוא, ולא שייך אחרת! והוא שאמר הבית הלוי.

בספר 'לתתך עליון' מביא שהרוגוצ'ובער היה מתחזק באלול בהתמדה נוראה! אז שאלו אותו פעם, למה? הרי בדרי"כ באלול מקובל להתחזק בתשובה, בתפילה, או להרבות בתהילים... למה דוקא בהתמדה?

והסביר: בתפילה - אני מדבר עם הקדוש ברוך הוא. אבל בתורה - הקדוש ברוך הוא מדבר איתי!... זה הרבה יותר חזק... כי ה' יתן חכמה.

וכשאומרים כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים - כגון מחלוקת בית שמאי ובית הלל, כי שניהם נכונים! בכל מחלוקת רגילה, יש שני צדדים, ורק אחד מהם צודק. אבל כשאלו ואלו דברי אלוקים חיים - אז שניהם צודקים, ולכן סופה להתקיים.

הקדוש ברוך הוא נמצא בתוכך!

יש חז"ל (במדרש שמות לג, א) שכתוב כביכול נמכרתי עמה. דהיינו, יש מקח שאם אתה קונה אותו - אתה קונה את בעליו עמו.

הקב"ה נמכר עם התורה! והיות ולא שייך להבין את התורה בלי זה - אז הקדוש ברוך הוא איתנו. ונמכרתי עמה.

האלשיך הקדוש מביא מחז"ל "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", בתוכו לא נאמר, אלא בתוכם. בתוכו של כל אחד ואחד.

כל אחד ואחד הוא משכן לשכינה. אתה לומד תורה, והקב"ה בא אליך, שוכן בתוכך, ושכינה כנגדו!

אנו רגילים לחזור על השאלה ששואלים, "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו", ואנחנו עומדים ותמהים, הוא בחר בנו?!... הרי הוא הלך לכל העמים ואף אחד לא חפץ לקבל את התורה. עם ישראל הם היחידים שהסכימו ואמרו יעשה ונשמע, אז אם כן יוצא שאנחנו בחרנו בו!... ונאמרו בזה כמה דרכים.

רה"י הגאון ר' ברוך דב פוברסקי שליט"א אמר (וכעין זה מופיע בהקדמה לתורת גיטין), מהו אשר בחר בנו? אם הקדוש ברוך הוא היה נותן את התורה לגויים, אז במקום לתת להם שבע מצוות, הוא היה נותן להם שש מאות ושלוש עשרה מצוות. **אך כשהקב"ה נתן את התורה לעם ישראל, הוא עשה אותם כעין "בעל הבית" על התורה!** הרי לא בשמים היא!... היום פוסקים כמו שפוסקים פה בארץ. וזה אשר בחר בנו. וכמבואר בב"מ (נט, ב) בסוגית תנור של עכנאי.

אבל זה עוד יותר עמוק: ונתן לנו את תורתו, הוא נתן לנו שהוא יהיה איתנו! אנחנו היום משכן לשכינה, בתוכו של כל אחד ואחד, כל יחיד ויחיד שלומד תורה והגיע לדרגה, אז הקב"ה נמצא איתו. אתם יודעים מה זה שהמלך נמצא איתי?!... עד כדי כך, שהג"ר אהרן קוטלר, מביא את הגמרא בברכות שרבי יוחנן בן זכאי ברח את תלמידיו, יהי רצון שהיא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם. אמרו לו תלמידיו, רבינו, עד כאן?! אמר להם, הלואי, שכן אדם אומר הלואי לא יראני האדם.

ואומר רבי אהרן קוטלר, הרי הוא אצלך, בקרבך קדוש! הרי הוא אתך ממש ואיך לא תפחד, רק אתה לא יודע להעריך כמה אתה גדול. אתה לא מאמין שאתה מסוגל להיות בקרבך קדוש, ואתה משכן נווה לקדוש ברוך הוא. כך אומר ר' אהרן קוטלר במתיקות והתלהבות...

על כל פנים, אלו דברים פשוטים, אשר בחר בנו... אשר בחר בנו... אה! ונתן לנו את תורתו, וכביכול כמשי"כ בחז"ל אני נמכרתי איתה, אז הקב"ה אצלנו! ונתן לנו את תורתו, כשהוא נתן לנו את התורה - הוא נתן את עצמו ביחד!!! זה בחירה. גוי לא היה מקבל את זה לעולם...

וממילא נבין: היות והאדם הוא משכן לשכינה, אז פשוט שהקב"ה לא יכול לבא לאדם שיש בו מידות רעות. מלך לא בא לבית מלוכלך... ובפרט אדם שהוא בעל גאווה שהקב"ה אומר עליו אין אני והוא יכולים לדור במחיצה אחת. הקב"ה לא יכול להיכנס לשם, הדלת נעולה!!!

ולכן אנו מבקשים באלוקי נצור, ונפשי כעפר לכל תהיה, ואז - פתח ליבי בתורתך! כי אם אין ענוה ואין הכנעה לא שייך שיהיה פתח לבי בתורתך. ולמה, כי בשביל שיהיה פתח לבי בתורתך - צריך שהקב"ה יבא, והקב"ה לא יכול להיכנס אלי...

חכם לב יקח מצוות

כתוב במדרש (פה בפרשה) ויקחו לי - הדא הוא דכתיב כי לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזבו, אל תעזבו את המקח שנתתי לכם. (לג, א)

במשנת ר' אהרן מביא שכתוב בחז"ל ויקח משה את עצמות יוסף עמו, אומרים חז"ל חכם לב יקח מצוות - זה משה רבינו. שכולם היו עסוקים בביזות הים, והוא נתעסק בארוננו של יוסף.

ר' אהרן קוטלר עושה חשבון שהיו ליוסף כבר למעלה ממאה אלף צאצאים... אז משה רבינו היה פטור לכל הדעות ממצות לוייה, ומליטול את הארון. יש מספיק צאצאים וקרובים שחייבים. אז למה הוא עשה את זה? חכם לב יקח מצוות.

ונתאר לעצמנו דוגמא: יש יהודי עשיר והיום זה היארציט של אבא שלו, והוא מוכן לתרום בנין לשיבה, למנהל ישיבה הראשון

שיבא אליו, הוא נמצא פה במלון. נבא למנהל הישיבה ונגיד לו, יש באפשרותך לבנות בקלות, יש פה גביר שמוכן לתרום לראשון שיבא, אבל תראה, אין לך חוב השתדלות... אם לא אתה, אז ישיבה אחרת תקבל, אתה לא מוכרח ללכת... מי שמדבר כך - לשוטה יחשב, מה הקשר אתה לא "חייב"? הוא ירוץ לשם כמה שיותר מהר...

אומר ר' אהרן, "חכם לב יקח מצוות", החכם לב מבין שלזכות במצוה זה יקח! זה מקח טוב שהוא לוקח לעצמו... אז מה אתה דן אותי כעת אם אני 'חייב' או לא, אני רוצה להרויח נצח!!! יקח מצוות!

וזה לא שייך לחשבון הרגיל. הרה"י זיע"א היה אומר כל הזמן, כמה הכרת הטוב אני חייב לקב"ה על כך שהוא נותן לי חיים. אמר לו הנכד שלו, אבל סבא, הרי מה אתה עושה בחיים שלך? אתה רץ ממקום למקום ללמד תורה, ולחזק יהודים, בארץ ומחוצה לה בשארית כוחותיך...! אמר לו הרה"י, על זה גופא אני חייב הכרת הטוב עוד יותר גדולה! אני זוכה בעוד נצח ובעוד נצח, ובעוד נצח...!

חכם לב יקח מצוות - זה עסק טוב. אז משה רבינו רץ לעסק הזה. כל אחד מבין שארוננו של יוסף זו מצוה יותר גדולה מביזת הים, כל אחד מבין...

סיפר לי בעל העובדא: היה איזה אברך תלמיד חכם חשוב שהוא עבד במצוה חשובה לשי"ש. לא היתה לו מזה פרנסה כלל, וזה גם לא כבוד הכי גדול... ברבות הימים, הציעו לו משרה של מגיד שיעור. (הוא היה תלמיד חכם) אז הוא בא להתיעץ אצל מרן רה"י זיע"א. אמר לו הרב שטיינמן: אתה פיקח. יש לך מצוה שיש בה גם בזיונות וגם בלי כסף, אתה הולך להחליף את זה במצוה שזה גם כבוד וגם כסף?!... איפה השכל?!? וסיפר לי אותו אברך, אם לא הייתי יודע שבאמת כך הרה"י אוחז - לא הייתי מסוגל לעמוד בזה, אבל ידעתי, ושמעתי בקולו.

חכם לב יקח מצוות, בין אם הוא חייב, ובין אם לא. מה זה משנה בכלל...

רבי אהרן קוטלר אמר, הרבה פעמים בחור יושב ולומד כל היום. לומד טוב!.. אבל בערב הוא מגיע להרפיה, ומרגיש טוב עם עצמו, ברוך ה' כבר למדתי טוב, למדתי מספיק, כעת אני כבר לא חייב עוד ללמוד ואפשר כבר להרפות ולעשות דבר אחר. לא ניכנס לזה אם הוא חייב ללמוד או פטור, אבל איפה החכם לב יקח מצוות?!?... אתה יכול להרויח מליונים!!! למה להפסיד את המליונים, הרי תלמוד תורה כנגד כולם! דקה של תורה זה נצח נצחים!

וזה מה שכתוב כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו, אל תעזבו את המקח שנתתי לכם. זה מקח טוב, אני אתכם, אני נמצא אצלכם! הקב"ה בקרבך קדוש, זה נורא...!

הסימן שהקב"ה נמצא אצלי

ואיך באמת יוצרים את זה? בהקדמה לקצות החשן הוא מביא דרשות הר"ן, שעל ידי גיעת התורה - יוצרים את הדעת תורה, אז איך אני מביא את הקדוש ברוך הוא אלי? עם עמל התורה.

הגר"ח קמלי [הוא היה חד בדרא בעמל התורה באמת] מביא זוהר בפרשה: מנא ידעינן דקב"ה איתריא ביה ושרי מדוריה ביה? מאיפה נדע שהקב"ה רוצה בו ודר אצלו? אומר הזהר הקדוש? כד חמינין דרעותא דההוא בר נש (כשרואים שהרצון של אותו בן אדם) למירדף ולאישתדל אבתריה דקב"ה, בלביה, בנפשיה, וברעותיה, כשרואים אחד שברצונו לרדוף ולהשתדל אחרי הקב"ה בכל לבו ונפשו, לזכות בעוד מצוות ועוד מצוות, עוד דף גמרא, ועוד דף גמרא, ועוד אמון יהא שמיה רבא - **ודאי** ידעינן דשריה ביה שכינתא.

אם הקב"ה בי - אדם מרגיש את המתקנות. כתוב בחז"ל כשהקב"ה אמר אנוכי ולא יהיה לך - פרח נשמתן - מהמתקנות! הקדוש ברוך הוא בי, כזה מתקנות... אני רץ, אני רוצה עוד מצוה, עוד דבר טוב, עוד נצח...

בהלוויית מרן הגאון ר' שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל הספידו בניו, והזכירו שאצל אבא הדבר הכי גרוע שיכול להיות בעולם, הבן אדם הכי מסכן והכי מופקע זה - "עם הארץ"! וסיפרו, (סיפור ידוע) על הגאון ר' נחום שאדיקר זצ"ל, שהיה מרבה בצומות ותפילות, ולפעמים בימי השובבי"ם הוא היה מתענה משבת לשבת. שבוע שלם בצום!

באחת הפעמים שהוא צם, הוא ביקש מאשתו עשר או עשרים דקות לפני השקיעה שתביא לו משהו לאכול... (!) היא אמרה לו, לא חבל?!.. אתה כבר ממש בסוף! אמר לה, נכון, אבל אני רואה שקשה לי להבין את התוספות. ואם אני לא מצליח להבין את התוספת בגלל הצום - לא שווה לי כל הצום... ובאמת הוא שבר את הצום ואכל.

ולהבין קצת יותר בעומק: מטרת הצום - זה לזכך את הגוף, וממילא אני מתקרב יותר לקב"ה. הגוף הוא גשמי, והקב"ה כולו אש, רוחני. ע"י הצום אני מזכך את הגוף ויותר מתקרב לקב"ה. אבל כל מה שעושה זיכוך הגוף של צום, לא מגיע לאפס קצהו של יגיעת התורה, של עמל התורה, של להבין פשט בתוספות. אני מתקרב יותר לקב"ה עד שזוכים ל'בקרבת קדוש'! אז אם אפשר את שניהם - מה טוב. אך כשאי אפשר את שניהם, והשאלה היא מה להעדיף? עמל התורה!

יש המון זמן! הוא נמתח...

ונספר עוד: היינו בחוץ לארץ. והגיע לשם יהודי מגריבלטר (באירופה) שמוסר שיעור ב'דף היומי בהלכה'. וסיפר איך הוא התחיל: הוא הוצרך לעבור ניתוח, ומניתוח - כל יהודי רוצה לצאת בריא... מה אני מקבל על עצמי? אני למדתי במיר. ובמיר, הרה"י הג"ר נתן צבי פינקל זצ"ל היה אומר כל הזמן, שהדבר הכי יקר בעולם ושאפשר להשיג אותו הכי הרבה - זה זמן. בא תראה איך אתה דוחס בתוך הזמן שלך עוד ועוד ועוד, אתה יכול כ"כ הרבה להספיק בזמן. אבל מה אני עושה? אני כל היום עסוק...

מצאתי לעצמי זמן, בין שחרית עד שאני הולך לעבודה, אני יכול לצמצם את השהייה בבית וללמוד חצי שעה - שלושת רבעי שעה. או: קיבלתי על עצמי, והתחלתי ללמוד דף היומי בהלכה. כחלוף תקופה קצרה, הייתי צריך לעבור ניתוח נוסף, (אמנם לא מסובך, אבל כל אחד מפחד מניתוח) אבל כבר אין לי עוד זמן... גם מה שהיה לי - ניצלתי. ואז החלטתי איך מנצלים את מה שאני בין כה עושה? הרי בין כך אני לומד, אז למה ללמוד לבד? בא נפתח שיעור...! כל גריבלטר זה שלוש מאות משפחות, ורובם חרדיות. עשיתי שיעור, והוא מחזיק עד היום באופן קבוע, ומשתתפים בו. מה עמד לי כל הזמן מול העיניים? זמן.

תקח את הזמן ותדחוס בו.

כמה פעמים סיפרנו שהג"ר דוד אפשטיין סיפר לי שהיה לו חברותא בפוניבז' שלמד בעבר בקול תורה, וסיפר שפעם הוא בא לשאול את הרה"י רבי שלמה זלמן אויערבאך, הרב כל הזמן בא אלינו בתביעה, את הקצות הזה אתם לא יודעים?! את הש"ך הזה אתם לא יודעים?!... הרב רוצה שנדע טוב את הסוגיה עם הראשונים ויסודות האחרונים, איך אפשר להשתלט על כל העולם!...

ר' שלמה זלמן לא ענה לו. היה שם על השולחן ספר עטוף עם גומיה, מתנה לבר מצוה. ור' שלמה זלמן כלאחר יד שיחק עם הגומי, ולאט לאט הוא הסיר אותו מן הספר... ואז הוא שואל את הבחור, תגיד לי, מה זה?... הוא אומר לו, גומי. תמה ר' שלמה זלמן, שמת לב מאיפה לקחתי אותו?... אמר לו כן, מהספר. איך זה יכול להיות? תמה הגרש"ז, זה כזה קטן, והספר הוא כזה גדול, מה, כיצד זה יתכן?!... אמר התלמיד בפליאה - מה הבעיה, זה נמתח - - ואז אמר לו גם הזמן נמתח! אתה יכול להכניס בו הרבה. אולי זה נראה לך קטן, אבל אם תדע לנצל תראה שיש הרבה זמן, ואתה יכול להספיק הרבה יותר. אמר הגרש"ז.

התורה היא באמת מתוקה

יש מדרש, שהגאון ר' ברוך בער כשהיה מקריא אותו, הוא היה

בוכה בדמעות! (מובא ספר "לתתך עליון" בשם הג"ר גדליה שניידר שהיה באותו מעמד).

כתוב בפסוק (כא, ז) "לא תצא כצאת העבדים"... ואומר ע"ז המדרש בת אחת היתה לי ומכרתיה לכם שאין אתם מוצאים אלא חבושה בארון 'לא תצא כצאת העבדים' נהגו בה כבוד ששבתם אותה מאצלי, שנאמר (תהלים סח, יט) עלית למרום שבת שבי. ובכוונת המדרש אומר המהרי"ל דיסקין: התורה היא מתוקה!

וכולם יודעים שכתוב באור החיים הקדוש (על הפסוק בפרשת כי תבא - ושמחת בכל הטוב) **ירמוז אל התורה, אם היו בני אדם מרגישים את מתיקות ועריבות טוב התורה - היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה! כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם.**

אנשים היו מתלהטים! לא אוכלים, לא ישנים, כלום. התורה היא כזו מתוקה - - - ואם כן, אז למה הקב"ה לא נותן לנו להרגיש את זה?... תארו לעצמכם, איזה יופי זה היה שנסתער על הגמרא, לבא, להיכנס אל הגמרא, עם אהבה... בחשק גדול... אז למה באמת זה לא ככה?

אומר המהרי"ל דיסקין אם היה כזה דבר - לא היה לנו גן עדן, ולא היה לנו עולם הבא. תארו לעצמכם שהיתה מצוה לאכול כל היום עוגות וסוכריות... גן עדן גדול לא יכול להיוולד מזה. **בשביל לזכות בחיי נצח - צריך עמל!**

(וכבר הזכרנו את האוה"ח הק' בתחילת בראשית למה נברא הנחש)

אומר הקדוש ברוך הוא, הרי התורה היא כל כך מתוקה! להראות העמים והשרים את יופיה כי טובת מראה היא". אם בן אדם היה יודע מה זה תורה - הוא היה רץ אחריה, מחבק ומנשק אותה... משתגע אחריה! לטובתך שמתי אותה בארון בשביל שתצטרך לעבוד קשה ולהוציא אותה, לטובתך, כדי שתזכה בנצח שתהיה לך בחירה, ולכן היא כחבושה בארון שעמלי תורה יהיה להם דוחק וקושי.

אבל אל תחשוב בגלל זה שהתורה היא ונמצאת בשפל המדרגה חלילה... התורה היא בת מלך! שבויה ששבתם אותה מאצלי, שמים אותה בארון, אך צריך אחי"כ להוציא אותה, ואז תראה איך שהיא **באמת** מתוקה, והיא **באמת** מלאה, והיא **באמת** דבר שמשתגעים ומתלהטים אחריה. רק לטובתך שמתי אותה בארון - **תנהג בה כבוד!!!**

אם לא מכבדים כמו שצריך - זה בזיון!

ועל זה - היה ר' ברוך בער יושב ובוכה... כמה התורה ירד קרנה כאשר תיאר את עלבונה של תורה. לא תצא כצאת העבדים. אנחנו מיד מפרשים שהכוונה היא לגזירות על עולם התורה, לממשלת זדון, לגיוס בני הישיבות - - -

לא מדובר על זה... על הממשלה אנחנו מתפללים במהרה תעקר ותשבר ותמגר ותכניע במהרה בימינו. כעת אנחנו מדברים על עצמנו.

חז"ל אומרים בסנהדרין (צט, א) כי דבר ה' בזה ואת מצוותו הפר - זה מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק. ויש על זה עונש נורא! אחד שיכול לעסוק בתורה ולא עוסק זה בזיון לתורה.

לדוגמא, אם בחור יושב פה, ואומרים לו, אבא שלך קורא לך בחוץ. והוא יגיד לו, תגיד לאבא שלי שאני באמצע לפטפט עם החבר, וכשאני יגמור - אני אגש אליו... איך נקרא לו, חצוף?!... זה מילה עדינה מידי... אבל כזה אחד לבטח לא נמצא בבית מדרש.

והתורה - - - היא לא פחות מאבא שלי. היא הבת של המלך. ואני

אומר לה תחכי, אני רוצה לדבר עם פלוני, ולפטפט עם אלמוני, ואם יש איזה נייעס, מה, אני לא יידע אותו!! מה, אני מופקע...!!

ובעומק העניין: למה אני קורא לזה בזיון? אמנם יש תביעה עלי שאני לא עוסק בתורה ככל יכלתי, אבל מכאן ועד כי דבר ה' בזה - היכרת תיכרת, ור' חיים מואלוז'ין אומר שעל זה לבד ידו כל הדווים, מה ההסבר בזה?...

ונקדים: הגאון ר' גדליה אייזמן זצ"ל אמר פעם שכתוב בחז"ל (דברים רבה א, טו) שרשב"ג אמר, לא כיבד בריה את אבותיו כמו אני את אבותי, ומצאתי שכיבד עשו לאביו יותר ממני. ובב"ר (סה, טז) ולא שמשתי אותו אחד ממאה ששמש עשו את אביו.

שאל ר' גדליה, אולי אתה לא כמו עשו, אבל מה זה יולא שמשתי אחד ממאה?! בכל זאת... הרי הרבה שימשתי את אבא. אז אולי עשו היה יותר, אבל אפילו זה לא?!

אמר ר' גדליה, בכל דבר אפשר להתחיל בקטן ולהוסיף עליו עוד ועוד, כמו בציונים למשל.. יש טוב, טוב מאד, טוב מאד מאד, מצויין!... וכן בלימוד, יש למדן, ויש למדן יותר גדול, ויש למדן עוד יותר גדול, וכן הלאה, וכך זה בכל מידה ומידה.

אך יש מידה אחת שאם אתה לא נותן את כל השיעור שלה - עשית את ההיפך הגמור. איזו? כבוד.

ולדוגמא, אם יבואו 2 מאורי הדור מרן שה"ת, ומרן רה"י שליט"א, ונכבד אותם כמו שני אברכים יקרים... אז כיבדתי אותם 'קצת', או שבזיתי אותם?... זה בזיון ולא סתם בזיון... ולמה? כי כבוד, אם אתה לא מכבד כמו שצריך - ביזית!

ולכן כתוב למען יזמרך כבוד - ולא ידום. מי שרוצה לכבד ולזמר להקב"ה, אז ולא ידום. כי אם ידום אז זה כבר לא כבוד...!

אם אתה לא נותן לתורה את הכבוד שלה - בזית אותה. הכבוד של התורה זה ללמוד ברציפות. ולא לפטפט עם בחור, ושכל דבר קטן מוציא את הראש מהלימוד, והגמרא נסגרת על כל שטות קטנה... כבוד התורה!!!

בחברון אמרו, שיש בחור שסוגר את הגמ' ונותן לה נשיקה חמה, אבל נעדרות נשיקות שונא. זה מזכיר את הנשיקה של ערפה לחמותה... כדי לבעוט בה אחרי זה. אבל יש בחור שלומד בהתלהבות, ותוך כדי הלימוד הוא דופק **בעוצמה** על הגמרא! אבל הגמרא רוצה לנשק לו את היד... היא כל כך מאושרת איתו, אתה לומד טוב, אתה לומד איתי...

ועל זה זעק ר' ברוך בער בדמעות בואו ניתן כבוד לתורה! אם אנחנו רואים שממשלת הזדון מוכנה ככה להרים יד על לומדי התורה פעם ראשונה בהסטוריה - זה אומר שיש תביעה על הבית מדרש! כל הצרות שיש היום, ניתכים תוך שנה. וכבר הפכו את כלל ישראל... ממש - ורוצים להיות ככל הגוים בית ישראל. רח"ל.

אז התביעה היא על הבית מדרש, הם רק תוצאה של הבית מדרש, זה סימן שהבית מדרש רפוי. צריכים כעת להתחזק בבית מדרש, תנו כבוד לתורה!!!

אם אנחנו נכבד אותה, נלמד אותה, נאהב אותה, ולא נבזו זמן על כל שטות קטנה, אז נזכה ל-מכבדי אכבד, שהקדוש ברוך הוא יכבד אותנו, ונהיה אנחנו מכובדים, וממילא זה ישפיע על הכל, ואז נזכה לראות בריבוי כבוד שמים! אמן.

לרפואת האשה הצדקנית

מרת יונה בת מרים

לרפוי"ש בתוך שאר חולי ישראל



לע"נ

נאזים בן לולו ז"ל

נלב"ע ו' אדר

תנצב"ה



ניתן לשמוע את השיחה ביום שלישי בערב ולאחמ"כ בשידור חוזר בקו השיחות שמספרו 074-740-3629

ע"מ שנוכל להמשיך בהפצת תורתו של מורינו המשגיח שליט"א, אנו זקוקים לעזרת הציבור

לתרומות והנצחות: 054-843-6282

לקבלת הגיליון במייל: 4166058@gmail.com